

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Strasbourg, 10. september 2025
(OR. en)

2024/0148(COD)
LEX 2454

PE-CONS 15/1/25
REV 1

POLCOM 81
FDI 11
ENER 111
ATO 27
CODEC 548

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS, MIS KÄSITLEB ENERGIAHARTA
LEPINGU TÕLGENDAMIST JA KOHALDAMIST KÄSITLEVA KOKKULEPPE
HEAKSKIITMIST LIIDU POOLT**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
OTSUS (EL) 2025/...,**

10. september 2025,

**mis käsitleb energiaharta lepingu tõlgendamist ja kohaldamist käsitleva
kokkuleppe heakskiitmist liidu poolt**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 194,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ 4. detsembri 2024. aasta arvamus (ELT C, C/2025/776, 11.2.2025,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/776/oj>).

² Euroopa Parlamendi 18. juuni 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. juuli 2025. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu Kohus leidis oma 2. septembri 2021. aasta otsuses kohtuasjas Moldova Vabariik vs. Komstroy, C- 741/19³ (edaspidi „Komstroy kohtuotsus“), et energiaharta lepingu, mis on Euroopa ühenduste nimel heaks kiidetud nõukogu ja komisjoni otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom⁴, artikli 26 lõike 2 punkti c tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav liikmesriigi ja teise liikmesriigi investori vahelistele vaidlustele seoses selle investori tehtud investeeringuga esimeses liikmesriigis, st ELi-sisesed vaidlused.
- (2) Vaatamata Komstroy kohtuotsusele on vahekohtud siiski jätkuvalt leidnud, et neil on jurisdiktsioon selliste vaidluste lahendamiseks, ja teevad otsuseid ELi-sisestes vahekohtumenetlustes, mille aluseks on väidetavalt energiaharta lepingu artikli 26 lõike 2 punkt c. Euroopa Liidu Kohtu hinnangul on sellised vahekohtuotsused vastuolus liidu õigusega ja eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 267 ja 344. Seega ei saa sellistel vahekohtuotsustel olla õiguslikke tagajärgi ning nendes määratud hüvitise maksmist ei saa täitmisele pöörata.

³ Kohtuotsus, Euroopa Liidu Kohus, 2. september 2021, Moldova Vabariik vs. Komstroy, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655, punkt 66.

⁴ Nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsus 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolli sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj>).

- (3) Liidu õigust rikkuvate otsuste tegemine ELi-sisestes vahekohtumenetlustes kahjustab liidu õiguse tulemuslikku rakendamist. On oht, et aluslepingud ja energiaharta leping, nagu seda tõlgendavad mõned vahekohtud, võivad sattuda vastuollu, mis võib juhul, kui kolmanda riigi kohus sellise vahekohtu otsuse kinnitab, kujuneda *de facto* õiguslikuks vastuoluks, kuivõrd need vahekohtu otsused oleksid osa kolmandate riikide õiguskorrast.
- (4) Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt on õigusliku vastuolu oht piisav selleks, et rahvusvaheline leping ei ole liidu õigusega kooskõlas. Sellise vastuolu oht aluslepingute ja energiaharta lepingu vahel tuleks seetõttu kõrvaldada. Nimetatud ohu kõrvaldamisele peaks kaasa aitama kokkuleppe vormis koostatud rahvusvahelise õigusakti vastuvõtmine, milles sätestatakse kõnealuse kokkuleppe osaliste ühine arusaam, et energiaharta lepingu artiklit 26 ei saa kohaldada ELi-siseste vahekohtumenetluste alusena.
- (5) Komisjon liidu nimel ja liikmesriigid on viinud lõpule läbirääkimised energiaharta lepingu tõlgendamist ja kohaldamist käsitleva kokkuleppe tingimuste üle. Selles kokkuleppes sisalduvat ühist arusaama korraldab 26. juuni 2024. aasta deklaratsioon, mis käsitleb Komstroy kohtuasjas Euroopa Kohtu tehtud otsusest tulenevaid õiguslikke tagajärgi ja ühist arusaama energiaharta lepingu artikli 26 kohaldamatusest ELi-siseste vahekohtumenetluste alusena⁵.

⁵ ELT L, 2024/2121, 6.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/declar/2024/2121/oj>.

- (6) Energiaharta lepingu tõlgendamist ja kohaldamist käsitlev kokkulepe tuleks seetõttu heaks kiita, et liit saaks sellele alla kirjutada ning väljendada liidu nõusolekut end sellega siduda,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesoleva otsusega kaasas käiv energiaharta lepingu tõlgendamist ja kohaldamist käsitlev kokkulepe kiidetakse heaks.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ENERGIAHARTA LEPINGU
TÕLGENDAMISE JA KOHALDAMISE
KOKKULEPE

BELGIA KUNINGRIIK,
BULGAARIA VABARIIK,
TŠEHHI VABARIIK,
TAANI KUNINGRIIK,
SAKSAMAA LIITVABARIIK,
EESTI VABARIIK,
IIRIMAA,
KREEKA VABARIIK,
HISPAANIA KUNINGRIIK,
PRANTSUSE VABARIIK,
HORVAATIA VABARIIK,
ITAALIA VABARIIK,
KÜPROSE VABARIIK,
LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,
LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,
MALTA VABARIIK,
MADALMAADE KUNINGRIIK,
AUSTRIA VABARIIK,
POOLA VABARIIK,
PORTUGALI VABARIIK,
RUMEENIA,
SLOVEENIA VABARIIK,
SLOVAKI VABARIIK,
SOOME VABARIIK,
ROOTSI KUNINGRIIK ning
EUROOPA LIIT
(edaspidi koos „kokkuleppeosalised“),

PIDADES SILMAS energiaharta lepingut, millele kirjutati alla 17. detsembril 1994 Lissabonis¹ ja mis on Euroopa ühenduste nimel heaks kiidetud nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom², nagu seda on viimati muudetud,

VÕTTES ARVESSE rahvusvahelise tavaõiguse norme, nagu need on kodifitseeritud rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioonis, mis sõlmiti 23. mail 1969 Viinis,

ARVESTADES, et riigid, kes kuuluvad piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni energiaharta lepingu artikli 1 punkti 3 tähenduses, väljendavad käesolevaga ühist arusaama lepingu tõlgendamisest ja kohaldamisest omavahelistes suhetes,

MEENUTADES, et energiaharta lepingust taganemine ei mõjuta kõnealuses lepingus osutatud piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni koosseisu, samuti ei välista see huvi väljendada ühist arusaama kõnealuse lepingu tõlgendamisest ja kohaldamisest seni, kuni võib järeltada, et lepingul on õiguslik mõju lepingust taganenud kokkuleppeosalisele, eelkõige seoses energiaharta lepingu artikli 47 lõikega 3,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping) ja Euroopa Liidu õiguse üldpõhimõtteid,

¹ Euroopa energiaharta konverentsi lõppakt (EÜT L 380, 31.12.1994, lk 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/1994/998/oj).

² Nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsus 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolli sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj>).

ARVESTADES, et käesolevas kokkuleppes sisalduvaid viiteid Euroopa Liidule tuleb käsitada ka viidetena selle eelkäijale ehk Euroopa Majandusühendusele ja sellele järgnenud Euroopa Ühendusele, millest hiljem sai Euroopa Liit,

MEENUTADES, et kooskõlas Alalise Rahvusvahelise Kohtu praktikaga¹ ja Rahvusvahelise Kohtu praktikaga² on õigusnormi siduva tõlgendamise õigus rahvusvahelise lepingu osas kõnealuse lepingu osalistel,

MEENUTADES, et Euroopa Liidu liikmesriigid (edaspidi „liikmesriigid“) on andnud õiguse liidu õiguse siduvaks tõlgendamiseks Euroopa Liidu Kohtule, nagu on selgitatud Euroopa Liidu Kohtu 30. mai 2006. aasta otsuses kohtuasjas komisjon *vs.* Iirimaa (Mox Plant), C-459/03³, kus kohus leidis, et ainupädevus tõlgendada ja kohaldada liidu õigust kahe liikmesriigi või Euroopa Liidu ja liikmesriigi vahelises vaidluses laieneb rahvusvaheliste lepingute tõlgendamisele ja kohaldamisele, mille osalised on Euroopa Liit ja selle liikmesriigid,

MEENUTADES, et vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 344 kohustuvad liikmesriigid aluslepingute tõlgendamist ja kohaldamist käsitlevaid vaidlusi lahendama ainult nendes lepingutes ettenähtud meetoditega,

¹ Alaline Rahvusvaheline Kohus, Jaworzina küsimus (Poola-Tšehhoslovakkia piirid), nõuandev aramus, [1923] Alaline Rahvusvaheline Kohus, B-seeria, nr 8, lk 37.

² Rahvusvaheline Kohus, genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni reservatsioonid, nõuandev aramus, [1951] Rahvusvahelise Kohtu Aruanded, lk 15 ja 20.

³ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 30. mai 2006, komisjon *vs.* Iirimaa, C-459/03, ECLI:EU:C:2006:345, punktid 129–137.

MEENUTADES, et Euroopa Liidu Kohus leidis oma 6. märtsi 2018. aasta otsuses kohtuasjas Achmea, C-284/16¹, et ELi toimimise lepingu artikleid 267 ja 344 tuleb tõlgendada nii, et need välistavad võimaluse lisada liikmesriikide vahel sõlmitavasse rahvusvahelisse lepingusse sätte, mille kohaselt võib ühe liikmesriigi investor vaidluse korral, mis puudutab investeeringuid teises liikmesriigis, esitada vahekohtule, mille jurisdiktsiooni viimati nimetatud liikmesriik on kohustunud tunnustama, hagi selle liikmesriigi vastu,

MEENUTADES Euroopa Liidu korduvalt väljendatud seisukohta, et energiaharta leping ei ole mõeldud kohaldamiseks ELi-sisestes suhetes ning et Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide kavatsuseks ei olnud ega oleks saanud olla omavaheliste kohustuste kehtestamine energiaharta kaudu, kuna selles lepiti kokku kui Euroopa Liidu energiaalase välispoliitika vahendis, mille eesmärk on luua raamistik energiakoostööks kolmandate riikidega, samas kui Euroopa Liidu energiaalane sisepoliitika koosneb energiavaldkonnas siseturu loomiseks kehtestatud keerukast õigusnormide süsteemist, millega reguleeritakse üksnes liikmesriikide vahelisi suhteid selles valdkonnas,

MEENUTADES, et Euroopa Liidu Kohus leidis oma 2. septembri 2021. aasta otsuses kohtuasjas Moldova Vabariik vs. Komstroy, C-741/19² (edaspidi „Komstroy kohtuotsus“) ja kinnitas oma 16. juuni 2022. aasta arvamuses 1/20³, et energiaharta lepingu artikli 26 lõike 2 punkti c tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav liikmesriigi ja teise liikmesriigi investori vahelistele vaidlustele seoses viimase poolt esimeses liikmesriigis tehtud investeeringuga,

¹ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. märts 2018, Achmea, C-284/16, ECLI EU:C:2018:158.

² Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. september 2021, Moldova Vabariik vs. Komstroy, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655, punkt 66.

³ Euroopa Kohtu 16. juuni 2022. aasta arvamus, 1/20, EU:C:2022:485, punkt 47.

MEENUTADES, et pädeva kohtu antud tõlgenduse ja kajastades rahvusvahelise avaliku õiguse üldpõhimõtet, kohaldatakse Komstroy kohtuotsuses antud energiaharta lepingu tõlgendust alates energiaharta lepingu heakskiitmisest Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt,

ARVESTADES, et ELi toimimise lepingu artikleid 267 ja 344 tuleb tõlgendada nii, et need välistavad võimaluse tõlgendada energiaharta lepingu artiklit 26 viisil, mis võimaldab lahendada liikmesriigi investori ja teise liikmesriigi või Euroopa Liidu vahelisi vaidlusi vahekohtus (edaspidi „ELi-sisene vahekohtumenetlus“),

ARVESTADES igal juhul, et kui liikmesriigi investori ja teise liikmesriigi või Euroopa Liidu vahelist vaidlust ei ole võimalik lahendada vastastikusel kokkuleppel, võib selle vaidluse pool alati otsustada esitada vaidlus kooskõlas riigisisese õigusega lahendamiseks pädevale kohtule või halduskohtule, nagu on tagatud õiguse üldpõhimõtetega ja põhiõiguste järgimisega, mis on muu hulgas sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas,

JAGADES käesolevas kokkuleppes väljendatud ühist seisukohta, et seetõttu ei saa selline klausel nagu energiaharta lepingu artikkel 26 olla praegu ega tulevikus ega saanud olla ka minevikus õiguslikuks aluseks vahekohtumenetlusele, mille on algatanud liikmesriigi investor seoses investeeringutega teises liikmesriigis,

KORRATES Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsiooni nr 17 ülimuslikkuse kohta, milles tuletatakse meelde, et aluslepingud ja liidu poolt aluslepingute alusel vastu võetud õigusaktid on liikmesriikide õiguse suhtes ülimuslikud ning ülimuslikkuse põhimõte kujutab endast kollisiooninormi nende vastastikustes suhetes,

MEENUTADES sellest tulenevalt, et normide kollisiooni lahendamiseks võib liikmesriikide poolt rahvusvahelise õiguse alusel sõlmitud rahvusvahelist lepingut kohaldada ELi-sisestes suhetes ainult niivõrd, kuivõrd selle sätted on kooskõlas ELi aluslepingutega,

ARVESTADES energiaharta lepingu artikli 26 kohaldamatust ELi-siseste vahekohtumenetluste õigusliku alusena, ei saa sellistele menetlustele laieneda ega olnud mõeldud laienema energiaharta lepingu artikli 47 lõige 3,

ARVESTADES, et kuna energiaharta lepingu artiklit 26 ei saa kohaldada õigusliku alusena ELi-sisestes vahekohtumenetlustes, peaksid kokkuleppeosalised, keda pooleliolev ELi-sisene vahekohtumenetlus puudutab kas kostja või investori liikmesriigina, tegema koostööd, et tagada asjaomase vahekohtu teavitamine käesolevast kokkuleppest, et oleks võimalik teha asjakohane järeldus kõnealuse vahekohtu jurisdiktsiooni puudumise kohta,

ARVESTADES lisaks, et uusi ELi-siseseid vahekohtumenetlusi ei tohiks registreerida, ning NÕUSTUDES, et kui vahekohtumenetluse algatamise teade siiski toimetatakse kätte, peaksid kokkuleppeosalised, keda selline menetlus puudutab kas kostja või investori liikmesriigina, tegema koostööd, et tagada asjaomase vahekohtu teavitamine käesolevast kokkuleppest, mis võimaldaks teha asjakohase järelduse, et energiaharta lepingu artikkel 26 ei saa olla selliste menetluste õiguslik alus,

ARVESTADES, et sellegipoolest ei tohiks vaidlustada ELi-siseste investeringutega seotud vahekohtumenetlustes tehtud kokkuleppeid või otsuseid, mida ei saa enam tühistada ning mida on vabatahtlikult täidetud või mis on lõplikult jõustatud,

AVALDADES KAHETSUST, et energiaharta lepingu artikli 26 alusel algatatud ELi-sisestes vahekohtumenetlustes on vahekohtud juba teinud, teevad jätkuvalt ja võivad veel teha vahekohtuotsuseid viisil, mis on vastuolus Euroopa Liidu õigusega, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga,

samuti AVALDADES KAHETSUST, et selliste vahekohtuotsuste suhtes kohaldatakse täitemenetlust, sealhulgas kolmandates riikides, ning et vahekohtud ei loobu pädevusest ja jurisdiktsioonist pooleliolevates ELi-sisestes vahekohtumenetlustes, mille aluseks on väidetavalt energiaharta artikkel 26, ning jätkavad uute vahekohtumenetluste registreerimist ega keeldu neist kui ilmselgelt lubamatutest põhjusel, et puudub nõusolek vahekohtusse pöördumiseks,

ARVESTADES, et seepärast on vaja sõnaselgelt ja ühemõtteliselt korrata kokkuleppeosaliste ühtset seisukohta kokkuleppe abil, milles kinnitatakse veel kord nende ühist arusaama energiaharta lepingu tõlgendamisest ja kohaldamisest, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, niivõrd kui see puudutab ELi-siseseid vahekohtumenetlusi,

ARVESTADES, et vastavalt Rahvusvahelise Kohtu 5. veebruari 1970. aasta otsusele kohtuasjas Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited¹ ning nagu Euroopa Liidu Kohus on selgitanud Komstroy kohtuotsuses, on energiaharta lepingu teatavate sätete eesmärk reguleerida kahepoolseid suhteid,

ARVESTADES seega, et käesolev kokkulepe käsitleb üksnes kahepoolseid suhteid kokkuleppeosaliste vahel ning sellest tulenevalt nende liikmesriikide, kes on energiaharta lepingu osalised, investorite vahel ning seetõttu mõjutab käesolev kokkulepe ainult neid energiaharta lepingu osalisi, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu – kui energiaharta lepingu artikli 1 punkti 3 tähenduses piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni – õigust, ega mõjuta teiste energiaharta lepingu osaliste kõnealusest lepingust tulenevate õiguste kasutamist ega nende kohustuste täitmist,

MEENUTADES, et kokkuleppeosalised on teavitanud energiaharta lepingu osalisi oma kavatsusest sõlmida käesolev kokkulepe,

¹ Kohtuotsus, Rahvusvaheline Kohus, 5. veebruar 1970, Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited (Rahvusvaheline Kohus, ICJ 1970, lk 3, punktid 33 ja 35).

ARVESTADES, et käesoleva kokkuleppe sõlmimisega ja kooskõlas oma õiguslike kohustustega, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest, kuid ilma et see piiraks nende õigust esitada nõudeid, mida nad peavad asjakohaseks seoses kuludega, mida nad on kandnud kostjana seoses ELi-sisese vahekohtumenetlusega, tagavad kokkuleppeosalised Komstroy kohtuotsuse täieliku ja tulemusliku täitmise ning rõhutavad, et kehtivad vahekohtuotsused ei ole täitmisele pööratavad, et vahekohtud peavad viivitamata lõpetama kõik pooleliolevad ELi-sisised vahekohtumenetlused, et vahekohtud ei tohi registreerida uusi ELi-siseseid vahekohtumenetlusi lähtuvalt oma volitustest vastavalt 18. märtsil 1965 Washingtonis sõlmitud riikide ja teiste riikide kodanike investeringuvaidluste lahendamise konventsiooni (ICSIDI konventsioon) artikli 36 lõikele 3 ja Stockholmi Kaubanduskoja (SCC) vahekohtureglemendi eeskirjade artiklile 12, ning et vahekohtutel on kohustus tunnistada, et ELi-sisestel vahekohtumenetlustel, mille registreerimist neilt taotletakse, puudub õiguslik alus,

MÕISTES, et käesolev kokkulepe hõlmab investori ja riigi vahelisi vahekohtumenetlusi, mis puudutavad kokkuleppeosalisi, kes osalevad ELi-sisestes vaidlustes, mille aluseks on energiaharta lepingu artikkel 26 ja mis viiakse läbi vahekohtukonventsioonide ja reglementide alusel, sealhulgas ICSIDI konventsiooni ja ICSIDI vahekohtureglemendi, SCC Arbitraažiinstituudi vahekohtureglemendi, ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni vahekohtureglemendi või *ad hoc* vahekohtureglemendi alusel, ning

PIDADES MEELES, et käesoleva kokkuleppe sätted ei piira Euroopa Komisjoni ega ühegi liikmesriigi õigust anda asi ELi toimimise lepingu artiklite 258, 259 ja 260 alusel Euroopa Liidu Kohtusse,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. JAGU
ÜHINE ARUSAAM ENERGIAHARTA
LEPINGU ARTIKLI 26 KOHALDAMATUSEST
ELi-SISESTE VAHEKOHTUMENETLUSTE ALUSENA

ARTIKKEL 1

Mõisted

Käesolevas kokkuleppes kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „energiaharta leping“ – 17. detsembril 1994 Lissabonis allakirjutatud energiaharta leping, mis on Euroopa ühenduste nimel heaks kiidetud 23. septembri 1997. aasta otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, koos selle hilisemate muudatusega;
- 2) „ELi-sisesed suhted“ – suhted liikmesriikide vahel või liikmesriigi ja Euroopa Liidu vahel;
- 3) „ELi-sisene vahekohtumenetlus“ – energiaharta lepingu artikli 26 alusel algatatud vahekohtumenetlus, millega lahendatakse vaidlus liikmesriigi investori ja teise liikmesriigi või Euroopa Liidu vahel.

ARTIKKEL 2

Ühine arusaam energiaharta lepingu artikli 26 tõlgendamisest ja jätkuvast kohaldamatusest ning ELi-siseste vahekohtumenetluste õigusliku aluse puudumisest

1. Suurema selguse huvides kinnitavad kokkuleppeosalised veel kord, et on ühisel arusaamal energiaharta lepingu tõlgendamisest ja kohaldamisest ning selle kohaselt ei saa ega ole kunagi saanud olla energiaharta lepingu artikkel 26 ELi-sisese vahekohtumenetluse õiguslik alus.

Esimeses lõigus väljendatud ühine arusaam põhineb järgmistel Euroopa Liidu õiguse elementidel:

- a) Euroopa Liidu Kohtu antud energiaharta lepingu artikli 26 tõlgendus, mille kohaselt nimetatud säte ei kohaldu ja seda ei oleks kunagi saanud kohaldada ELi-sisese vahekohtumenetluse alusena, ning
- b) Euroopa Liidu õiguse ülimuslikkus, mida tuletatakse meelde Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioonis nr 17, kui rahvusvahelise õiguse norm, mis reguleerib normide kollisiooni vastastikustes suhetes ja millest tuleneb, et energiaharta lepingu artiklit 26 ei saa mingil juhul ega ole kunagi saanud kohaldada ELi-sisese vahekohtumenetluse alusena.

2. Suurema selguse huvides kinnitavad kokkuleppeosalised veel kord, et on ühisel arusaamal, et kuna energiaharta lepingu artiklit 26 ei kohaldata ELi-siseste vahekohtumenetluste õigusliku alusena, ei laiene sellistele menetlustele ega ole kunagi saanud laieneda energiaharta lepingu artikli 47 lõige 3. Seega ei saanud energiaharta lepingu artikli 47 lõige 3 tekitada õiguslikke tagajärgi ELi-sisestes suhetes, kui liikmesriik taganes energiaharta lepingust enne käesoleva kokkuleppe sõlmimist, samuti ei tekitaks see õiguslikke tagajärgi ELi-sisestes suhetes, kui kokkuleppeosaline taganeb energiaharta lepingust hiljem.
3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kokkuleppeosalised nõustuvad, et vastavalt käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 väljendatud ühisele arusaamale ja ilma et see piiraks nende kohaldamist, ei kohaldata ELi-siseste vahekohtumenetluste alusena energiaharta lepingu artiklit 26 ning energiaharta lepingu artikli 47 lõige 3 ei tekita õiguslikke tagajärgi ELi-sisestes suhetes.
4. Lõiked 1–3 ei piira energiaharta lepingu muude sätete tõlgendamist ega kohaldamist niivõrd, kui need puudutavad ELi-siseseid suhteid.

2. JAGU
LÖPPSÄTTED

ARTIKKEL 3

Hoiulevõtja

1. Käesoleva kokkuleppe hoiulevõtja (edaspidi „hoiulevõtja“) on Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär.
2. Hoiulevõtja teavitab kokkuleppeosalisi
 - a) artikli 5 kohasest ratifitseerimis-või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest;
 - b) käesoleva kokkuleppe jõustumise kuupäevast vastavalt artikli 6 lõikele 1;
 - c) kuupäevast, mil käesolev kokkulepe artikli 6 lõike 2 kohaselt iga kokkuleppeosalise suhtes jõustub.
3. Hoiulevõtja avaldab kokkuleppe *Euroopa Liidu Teatajas* ning teatab selle vastuvõtmisest ja jõustumisest energiaharta lepingu hoiulevõtjale ja energiaharta sekretariaadile.
4. Hoiulevõtja palub energiaharta lepingu hoiulevõtjal teatada käesolevast kokkuleppest teistele energiaharta lepingu osalistele.

5. Hoiulevõtja registreerib käesoleva kokkuleppe pärast selle jõustumist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sekretariaadis vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artiklile 102.

ARTIKKEL 4

Reservatsioonid

Käesoleva kokkuleppe suhtes ei või teha reservatsioone.

ARTIKKEL 5

Ratifitseerimine ja heakskiitmine

Käesolev kokkulepe tuleb ratifitseerida või heaks kiita.

Kokkuleppeosalised annavad ratifitseerimis- või heakskiitmiskirjad hoiulevõtja kätte hoiule.

ARTIKKEL 6

Jõustumine

1. Käesolev kokkulepe jõustub 30 kalendripäeva möödumisel päevast, mil hoiulevõtja sai kätte teise ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja.

2. Käesolev kokkulepe jõustub iga kokkuleppeosalise suhtes, kes selle pärast jõustumist vastavalt lõikele 1 ratifitseerib või heaks kiidab, 30 kalendripäeva möödumisel päevast, mil asjaomane kokkuleppeosaline andis oma ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiule.

ARTIKKEL 7

Autentne tekst

Käesolev kokkulepe, mis on koostatud ühes originaalis bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures tekstid on võrdselt autentsed, antakse hoiule hoiulevõtja arhiivi.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale kokkuleppele alla kirjutanud.

Sõlmitudkuupäevalaastal

Belgia Kuningriigi nimel

Bulgaaria Vabariigi nimel

Tšehhi Vabariigi nimel

Taani Kuningriigi nimel

Saksamaa Liitvabariigi nimel

Eesti Vabariigi nimel

Iirimaa nimel

Kreeka Vabariigi nimel

Hispaania Kuningriigi nimel

Prantsuse Vabariigi nimel

Horvaatia Vabariigi nimel

Itaalia Vabariigi nimel

Küprose Vabariigi nimel

Läti Vabariigi nimel

Leedu Vabariigi nimel

Luksemburgi Suurhertsogiriigi nimel

Malta Vabariigi nimel

Madalmaade Kuningriigi nimel

Austria Vabariigi nimel

Poola Vabariigi nimel

Portugali Vabariigi nimel

Rumeenia nimel

Sloveenia Vabariigi nimel

Slovaki Vabariigi nimel

Soome Vabariigi nimel

Rootsi Kuningriigi nimel ning

Euroopa Liidu nimel